

D 35/09

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en anmälan avseende auktoriserade revisorn A-son och har därför öppnat detta disciplinärende. Anmälan rör A-sons uppdrag som revisor i en kyrklig samfällighet inom Svenska kyrkan räkenskapsåret 2007. Samfälligheten bestod det aktuella året av två församlingar.

I varje församling finns ett kyrkoråd. Samfällighetens ekonomiska förvaltning sköts av kyrkonämnden som utgör samfällighetens styrelse. Kyrkonämnden bereder även ärenden som ska handläggas av samfälliga kyrkofullmäktige som är samfällighetens högsta beslutande organ.

Från och med år 2001 omfattas Svenska kyrkan av bokföringslagen (1999:1078), årsredovisningslagen (1995:1554) och revisionslagen (1999:1079). Som ett komplement till den allmänna lagstiftningen finns de särskilda inomkyrkliga bestämmelserna i kyrkoordningen (SvKB 1999:1). Bestämmelser om ekonomisk förvaltning och revision för församlingar och samfälligheter finns i 47 och 48 kap. kyrkoordningen. Av 47 kap. 9 § följer att samtliga samfälligheter ska avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning. I 48 kap. 1 § sägs att varje samfällighet ska utse minst tre revisorer varav minst en ska vara auktoriserad eller godkänd. Enligt 48 kap. 4 § ska revisionsberättelsen för en samfällighet överlämnas till samfälliga kyrkofullmäktige som bl.a. har att ta ställning till frågan om ansvarsfrihet för kyrkonämnden.

Av handlingarna framgår följande.

A-son har tillsammans med de två förtroendevalda revisorerna den 19 mars 2008 avgett en revisionsberättelse för den aktuella samfälligheten avseende räkenskapsåret 2007. I revisionsberättelsen anmärks att kyrkonämndens beslut om uthyrning/försäljning av prästgården samt om flytten av pastorsexpeditionen har varit kostsamt för samfälligheten. Revisorerna har i revisionsberättelsen tillstyrkt ansvarsfrihet för kyrkonämndens ledamöter. Därutöver har A-son i ett brev ställt till samfälliga kyrkofullmäktige den 11 mars 2008 framfört kritiska synpunkter på förvaltningen i samfälligheten. Brevet innehåller bl.a. ytterligare information angående de förhållanden som föranlett anmärkningen i revisionsberättelsen men också ett antal andra kritiska anmärkningar avseende kyrkonämndens agerande, t.ex. att nämnden inte följt den rekommenderade arbetsordningen vid arbetet med 2008 års budget.

Samfälliga kyrkofullmäktige sammanträdde den 19 mars 2008. Årsredovisningen för 2007 behandlades. A-son närvarade och föredrog revisionsberättelsen. Därefter läste ordföranden upp A-sons brev av den 11 mars 2008. Efter diskussion beslutade fullmäktige att inte bevilja kyrkonämnden ansvarsfrihet för år 2007.

Av protokollet från sammanträdet den 19 mars 2008 framgår att en av kyrkonämndens medlemmar var bortrest och inte hade undertecknat årsredovisningen vid tiden för mötet.

RN har förelagt A-son att förklara varför han valde att lämna tilläggsinformation till samfälliga kyrkofullmäktige i sitt brev den 11 mars 2008 samt att kommentera det förhållandet att revisorspåteckning gjordes och revisionsberättelse avgavs innan samtliga ledamöter i kyrkonämnden hade undertecknat årsredovisningen.

A-son har anfört följande.

A-son har i brevet till samfälliga kyrkofullmäktige sammanfattat resultatet av revisionen. Synpunkterna i brevet rör dels kyrkonämnden, dels samfälliga kyrkofullmäktige. Dessutom uttrycks en oro för kyrkorådet. Enligt kyrkoordningen är ansvaret för verksamhetens olika delar fördelat på nämnda organ. Vissa brister som tas upp i brevet avser områden som nämnden svarar

för, t.ex. den löpande ekonomin. Andra frågor som behandlas har beretts av nämnden och beslutats av fullmäktige. Vid utformningen av revisionsberättelsen rådgjorde A-son med en jurist på församlingsförbundet om vad som borde påtalas i denna.

A-son har haft en genomgång med de förtroendevalda revisorerna och kyrkonämndens ordförande och vid denna gick de synpunkter igenom som A-son senare tog upp i brevet till fullmäktige. Nämndens ordförande framförde då inte några åsikter utan accepterade kritiken. Nämnden har alltså genom sin ordförande haft möjlighet att bemöta synpunkterna. Någon möjlighet att åtgärda bristerna fanns inte. I revisionsberättelsen valde A-son att ta upp det mest väsentliga och att tillstyrka ansvarsfrihet för nämnden.

Vad gäller frågan om revisionsberättelsens avgivande innan samtliga nämndledamöter undertecknat årsredovisningen har A-son uppgett att årsredovisningen var undertecknad av ordföranden samt ytterligare fyra personer. Det var ordförandens uppgift att få påskrifter av samtliga nämndledamöter. För att fullmäktiges möte skulle kunna hållas gjorde revisorerna revisorspåteckningen och avgav revisionsberättelsen trots att en namnunderskrift saknades. Anmälarna (bland vilka kyrkonämndens dåvarande ordförande ingår) har tagit del av A-sons svar till RN. Anmälarna har därefter i en kompletterande skrivelse uppgett att de enda påpekanden som A-son gjorde vid den genomgång han hänvisat till rörde de frågor som senare togs upp i revisionsberättelsen.

RN gör följande bedömning.

Det brev till samfälliga kyrkofullmäktige som A-son skrev den 11 mars 2008 innehåller bl.a. kritiska synpunkter på kyrkonämndens förvaltning som inte kommer till uttryck i revisionsberättelsen. Enligt RN:s uppfattning borde A-son i sin rapportering, för det fall han ansåg att informationen skulle komma till fullmäktiges kännedom, ha framfört sina anmärkningar mot kyrkonämnden i revisionsberättelsen och inte i ett separat brev utan koppling till revisorernas rekommendation i ansvarsfrihetsfrågan. Huruvida han vid ett tidigare möte hade gått igenom kritikpunkterna med nämndens ordförande eller inte finner RN sakna betydelse för denna bedömning. Eventuell kritik mot kyrkonämndens ledamöter som A-son inte ansåg behövde anmärkas i revisionsberättelsen skulle han ha framfört i en skriftlig promemoria direkt till nämnden. Genom att på detta sätt framföra kritik mot kyrkonämnden vid sidan av revisionsberättelsen har A-son åsidosatt god revisionssed.

Av 2 kap. 7 § första stycket årsredovisningslagen (1995:1554) följer att årsredovisningen i ett företag som företräds av en styrelse ska skrivas under av samtliga styrelseledamöter. I förevarande fall innebär det att samtliga ledamöter i kyrkonämnden ska underteckna samfällighetens årsredovisning. Eftersom en underskrift fattades vid tiden för samfälliga kyrkofullmäktiges möte den 19 mars 2008 var årsredovisningen inte formellt avgiven. A-son har trots detta undertecknat revisionsberättelsen och gjort revisorspåteckning. Han har därigenom åsidosatt god revisionssed.

A-son har i ovan behandlade avseenden åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Han ska därför meddelas en disciplinär åtgärd. RN finner att erinran utgör en tillräcklig åtgärd.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son erinran.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit hovrättspresidenten Sten Andersson, ordförande, rättschefen Vilhelm Andersson, advokaten Rune Brännström, direktören Per-Ola Jansson, auktoriserade revisorn

Leif Lundfors, skattejuristen Kerstin Nyquist och auktoriserade revisorn Anita Österholm. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen

Adam Diamant, revisionsdirektören Anders Holm samt avdelningsdirektören Fredrik Bengtsson som föredragit ärendet.